

# לא נתנו לאריק שרון לפקד על צה"ל - אז עכשיו

## הוא מנהל את צה"ל מכס היו"ר של ועדה פרלמנטרית

# הסגן - רמטכ"ל

לתנאי צה"ל - ורק כאשר כל התנאים הללו יומלאו, לאשר.

מאת שאריק הוא בעל-המיקצוע היחיד באותה ועדה - ובכנסת בכלל - בכל הנוגע לצבא, הופך עלידי כך אריק שרון המחליט הכימעיט-בילעדי של כל רכישה או הוצאה כספית של צה"ל. אריק הפך סופר-רמטכ"ל. ניצחון נוסף של אריק במילחמתו עם שריהביטחון, היה בנושא המיכרוזים. עד היום היה נושא זה של מישרד-

לי?!" "זה קישקוש מוחלט", אתם לא יודעים על מה אתם מדברים", "במטכ"ל לא יודעים מה הם בעצם רוצים", היו מנתחלקם של אלירום ושני קצינים נוספים שהיו עימו, בדרגות אלוף-מישנה וסגן-אלוף.

לקצינים אלה, וכן לשריהביטחון שמעון פרס, שלו הם מדווחים על ישיבותיהם עם הוועדה, הסתבר כי לראשונה בתולדותיה יושב בה קצין בכיר הבקיא בחומר המוגש לו, ואשר לו דיעה מגובשת משלו על כל פריט ונושא המועלים לדיון.

שאר חברי הוועדה, אשר אינם אנשי-צבא מיקצועיים, חפסו במהירות את העיקרון של אריק. לאמתו של דבר הם היו צריכים מאוד לתופעה כמו אריק כדי לשאול שאלות, להשיג הסגות ולחדל להיות אוטומטים המאשרים כל סעיף, מבלי להבין תמיד מה הם מאשרים.

לגישה החדשה של אריק סיעה עובדה נוספת. עד עתה היו הקצינים שהופיעו בפניהם נציגיו של שריהביטחון לשעבר משה דיין, כיום אלה הם נציגיו של שריהביטחון שמעון פרס. מפני דיין פחדו גם חברי האופר זיציה, ובעיקר חברי מיסלגת-ישלו בוועדה, מפני פרס לא פוחד איש.

**קציני צה"ל**, עד לדרגת אלוף-מישנה, יצטרכו בקרוב לוותר על הנהג האישי שלהם. זוהי רק אחת ההצעות אשר הועלו בוועדה, המסעירה בימים אלה את חוגי צה"ל, משרד-הביטחון והכנסת - ועדת-המישנה לתקציב-הבטחון, בראשותו של אריק שרון.

עם הקמת צה"ל, לא עלה על דעת איש מהקצונה הבכירה, מלבד הרמטכ"ל דאו יעקב דורי, שחייל עברי ישמש איפעם כנהג צמוד. אלופים וסגני-אלופים (או לא

## הקורבן הראשון: נהגו של הסגן-אלוף

היתה עדיין דרגת אלוף-מישנה קיימת), נהגו בעצמם את כלי-הרכב שהופקדו בידיהם.

כאשר מונה יגאל ידין כרמטכ"ל, הוא החליט כי לכל קצין בכיר יהיה נהג. "למדינה שווה יותר שהקצין הבכיר יוכל לחשוב בדרך על עבודתו ועל צה"ל, מאשר על הנהיגה והכביש", טען אז ידין בעוורו, עם החלטה זו את אחד הוויכוחים הסוערים הראשונים בצבא.

מאז ועד היום, הפכה תמונת הנהג הממתין לקצין או לאשתו, ליד הבית, במיגרשה-החנייה של המטכ"ל או ליד הסופרמרקט, מחזה שכיח ומוכר-מאליו.

לכל קצין, מדרגת סגן-אלוף ומעלה, יש נהג צמוד, ולעיתים שניים: האחד נהג עורפי, והשני המלווה את הקצין בשטח. קצינים בדרגות נמוכות יותר, אשר לא הצליחו לקבל נהג צמוד, התחלקו שניים-שניים בנהג אחד. מדיפעם היה מופיע במערכות העיתונים מיכתב, בו זעק אזרח חמס כנגד העובדה שנהגי-צבאי נשא את סלי אשתו הקצין לחנות, או לקח את ילדי הקצין לבית-הספר.

עד שבה פרשת אלוף אלי זעירא, בה הואשם האלוף בין השאר בכך שניצל את נהגו לעבודות פרטיות - והבעייה התעוררה במלוא חריפותה, נשמעו קריאות לבטל את מושג הנגישה-הקצין, או הנהג הפרטי. לעומת זאת טענו מחיבי הנהגים, ולא בלי מידה רבה של צדק, כי לאשת הקצין ולמישפחתו מגיע פיצוי מסוים, ודווקא בדמות נהג כזה, על אותם ימים ויליות שבהם נגול הבעל ממישפחתו בתוקף תפקידו.

נימוק רציני יותר, היה כי קצינים רבים וטובים יעזבו את צה"ל הצמודים, היה כי קצינים רבים וטובים יעזבו את צה"ל אם ינטל מרעייתם הנהג המימשפחתי.

**אולם לא כך** סבורה הוועדה שבראשותו של אריק, בוועדה-המישנה לתקציב-הביטחון חברים, בין השאר, אנשים תקיפים כח"כ יצחק נבון (מערך) וישיבראש ועדת-החוקי-וביטחון, ח"כ ישראל קרגמן (מערך) וישיבראש ועדת-הכספים, ד"ר יהודה בן-מימון (מסד"ל) ופרופסור משה ארנס (ליכוד).

הצעתם בעניין נהגי הקצינים בצה"ל, אשר יש לה סיכוי רב להתקבל עלידי ועדות-הכספים והחוקי-הביטחון של הכנסת, וכן עלידי המטכ"ל, תעורר ללא ספק מחומה בצה"ל, ותגרום לפרישת קצינים ולהתמרמרות רבה מצד אחרים.

אולם הצעה זו, על כל הרעש הציבורי שהיא תעורר, היא רק אחת משורה שלמה של הצעות, שהוגשו עלידי הוועדה של אריק והתקבלו עלידי שתי הוועדות, המכונות כסלנג הפוליטי כנסת-וואטא, בישיבתן המשותפת שהתקיימה בשבוע שעבר בחדר-הישיבות של המטה-הכללי בתל-אביב.

לפתע הסתבר לשילטונות צה"ל ומישרד-הביטחון כי חייבם, שחיו קלים מאוד עד כה בכל הנוגע לאישור

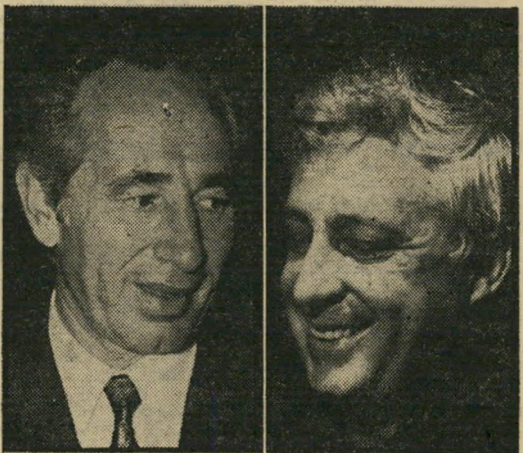
## חיילים באילת יגורו במלונות הפאר

תוכניות והחלטות, יהיו - מרגע מינויו של אריק כיושב-ראש ועדת-המישנה - חיים קשים ביותר.

עד כה היו מופיעים בפני הוועדה קצינים, נציגי שריהביטחון, מציגים בפניה תוכניות מעורפלות, משתמשים במונחים ומושגים שלא היו ברורים לכל חברי הוועדה, וזוכים באמונה העיוורת ובאישרים אוטומטיים.

כאשר הופיע לראשונה תת-אלוף משה אל-רומ, נציג שריהביטחון, בפני הוועדה, בראשותו של אריק, הוא נדהם. ביטויים כמו "אני לא מאמין לך", "מה אתה מספר

**דוגמה טובה** להתעוררות שחלה בנושא של ביקורת הרשות המחוקקת על מישרד-הביטחון, ביקורת אשר היתה בבחינת טאבו מוחלט כימעט משך למעלה מ-20 שנה, היא אותו פרק בתקציב הביטחון המוקדש לבינוי, מיליונים רבים של לירות נדרשו עלידי שריהביטחון לעבודות בינוי. אריק התנגד. הוא דרש לא לאשר כל



שרון פרס  
צוחק הצוחק אחרון

בינוי בצה"ל, לבד מנושאי בינוי הדרושים לצרכי מלחמה ומינון.

בהצעת התקציב הופיע פרק אשר עסק בבניית מגורים לחיילי חיל-הים באילת. אריק טען כי אפשר לקחת את מלונות אילת הריקים מתיירים ולשכן בהם חיילים.

נציגי מישרד-הביטחון התנגדו להצעתו של אריק בנושאי הבינוי. גם יושיבראש הישיבה, ח"כ קרגמן, התנגד להן. אולם משהבין קרגמן כי הוועדה עומדת לתמוך באריק, ויתר, ובכך עשה היסטוריה.

לראשונה מאז קם פורום זה של כנסת-וואטא, הממלא את מקום מליאת הכנסת באישור תקציב-הביטחון, נדחתה החלטה בנושא שהוצג עלידי מישרד-הביטחון. במקום לאשר - הוחלט כי ועדת-המישנה של אריק תדון בנושא ותביא מסקנות סופיות לישיבת הכנסת-וואטא.

פירושה של החלטה זו - סטירטילחי לשריהביטחון, אין ספק כי אילו היה זה ניצחונו היחיד של אריק שרון, היה שמעון פרס יכול להיות מאושר. אולם אריק יצר דפוסים חדשים ביחסים בין מערכת-הביטחון לבין הכנסת, דפוסים-קרה שלהם מתנגד פרס.

ועדות-הכנסת צריכות לאשר כל רכש של צה"ל, החל בעגבניה במיסגרת מזון החיילים וכלה בתוחה המורכב ביותר. עד כה היו אנשי הוועדה מקבלים את הצעות מישרד-הביטחון כחינת, "כזה ראה וקדש". מישרד-הביטחון לא טרח כלל לפרט בהצעותיו את מהות הרכישה, סוגה ופוטנציאלה האופרטיבי.

ועדות-הכנסת החליטו, בעקבות מילחמה עיקשת של אריק, לחייב את צה"ל להסביר ולהעמיד לדיון מעמיק כל פריט של רכישה, לבדוק היטב את נחיצותו והתאמתו

**אריק הסתער** על נושא זה בחמת-זעם, ואילץ את ועדות-הכנסת לקבוע הקמת ועדה נרחבת, בה ישתתפו חברי הוועדה שלו ועוד שני חברי-כנסת, שעדיין לא נקבע מי הם (אם כי נקבע כבר שהאחד יהיה ממסאי והאחר ממסאי), אשר תעלה פיתוחות לנושא זה.

החלטה זו של הוועדות היתה בגדר גניפה, אלגנטית ואומנם, למישרד-הביטחון, ורמזה לו ביזבוז הכספים המחפיר בתחום זה - החל בבניית קו ברילב וכלה בבניית הביצורים החדשים ברמת-הגולן.

אריק דרש גם כי קצינים מיקצועיים יופיעו, על פי דרישת הוועדה שלו, בכל נושא שהוועדה תבקש בו הסברים, בעוד שעד כה היו מופיעים בפני חברי-הכנסת רק שלושת הקצינים הקבועים לנושא זה, הוזמן עד היום מיספר רב של קצינים, ביניהם האלוף ישראל טל ומנכ"ל הרשות לפיתוח אמצעי-לחימה, כמורכב ערכה הוועדה שלו סיור-ביקורת במפעלי התעשייה הצבאית - גם זה תקדים שלא נשא חן בעיני שריהביטחון.

כאשר דנה הוועדה ברכש של צה"ל, הצליח אריק להוציא את קציני הצבא משלוות-נפשם, בהצביעו בפניהם על תופעות של הצטיידות אדירה, הסרת-הבחנה, בנושאים מסויימים, ועל כמוריות וסוגי נשק המיותרים, לדעתו. שיטתו החדשה של אריק בטיפול בתקציב-הביטחון נסכה אומץ גם בליבו של ח"כ משה ארנס, המדען שבין חברי-הוועדה, בעוד שאריק בקיא היטב בכל הנוגע לחילות-היבשה, גילה ארנס בקיאות גדולה בנושאי אוויר וים, והצליח להוכיח הן לעמיתיו בוועדה והן למישרד-הביטחון כי רכישות רבות הנערכות בחו"ל הן בבחינת ביזבוז, וכי ניתן לייצר אותם סריטים עצמם גם בארץ, ללא מאמץ מישקי גדול.

**תפנית משמעותית** חלה גם בהתייחסותה של הי ועדה לתקציבים של השנים הבאות, לא רק לתקציב השנה הנוכחית המונח על שולחנה. מישרד-הביטחון ביקש לאשר, נוסף לתקציב בן 16 מיליארד לירות, תקציב נוסף של כ-200 מיליון לירות, אשר נועד לכסות פרויקטים שהוחל בהם השנה ואשר ביצועם יגרום לשנים הבאות. אריק החליט להיכנס לנושא זה, ודרש ממשרד-הביטחון להצביע על כל פרויקט, בנייתו או רכישתו, המשתרע על פני יותר משנה אחת, ולהסביר את היקפו, מחירו ותוכניותיו.

החיליות אשר הגישו ל-42 חברי ועדות-הכספים

## כל עבודה ביטחונית תבוצע רק במיכרוז

והחוקי-הביטחון את הקפה המתוק בכסות הפלסטיק, בישיבה שנערכה בשבוע שעבר, היו עדות לישיבה היסטורית שנמשכה פחות משעתיים, ואשר בה ניטל השילטון המחולט מידי שריהביטחון, בכל הנוגע לצה"ל ולמישרד-הביטחון.

בישיבה זו קבע אריק שרון עובדה בעלת השלכות צבאיות ופוליטיות, למרות שצה"ל והממשלה אינם רוצים בשיבתו לצבא, כאלוף בשירות פעיל או כבעל מינוי חירום, הוא חוזר לצה"ל מעמדת-יכוח חשובה - כמחליט והקובע הכימעט-בילעדי על כל אגודה לה יודק צה"ל לשם חינושו, הישיבות, התפתחותו והתעצמותו.